

iz naših krajev

ZBOR MBD »TONE ČUFAR« NA JESENICAH
 Mežaklja, 13. septembra. — Na Mežakliji je bil danes zbor mladinske delovne brigade »Tone Čufar« iz jeseniške občine, ki je sodelovala pri gradnji avtomobilske ceste Bratstva in enotnosti ter pri ostalih delovnih akcijah kranjskega okraja. Poleg mladine so se udeležili zboru tudi član predstevstva CK LMS tov. Trpljan, sekretar Občinskega komiteja ZKS Jesenice tov. Saksida in predsednik ObLO Jesenice tov. Treven. Po poročilu so sprejeli 10 mladincev v Zvezo komunistov, naker so nagradili najboljše aktivne. Mladinski aktiv Blejska Dobrava je dobil prvo, mladinski aktiv Kranjska gora drugo in mladinski aktiv Mojstrana tretjo nagrado.

ZAKLJUČEK SEMINARJA NA GOLNIKU
 Golnik, 13. septembra. — Sinoči je bil v prostorih Inštituta za tuberkulozo na Golniku zaključen V. tradicionalni seminar za medicinske in patronažne sestre protituberkuloznih dispanzerjev Slovenije, ki mu je prisostvovalo 85 udeležencev iz 47 dispanzerjev ter gostje iz Novega Sada, Zagreba in Osijeka. V okviru triidnevnega seminarja je bila na sporedu vrsta predavanj, ki so jih posredovali udeležencem naši znani zdravniki — specialisti za boleznj pljuč. I. V.

CESTA DOMŽALE—KAMNIK
 Ta teden so začeli v Domžalah betonirati podvoz za asfaltirano cesto Domžale—Kamnik, obenem pa tudi urejali dovodne ceste k priključku na trojansko cesto. Od Duplice do Jarš je cestišče pripravljeno za asfaltiranje, v Jaršah pa še postavljajo robnike.

PRED 40-LETNICO SVOBODE JESENICE
 Svoboda Jesenice bo letos praznovala 40-letnico svojega obstoja. Organizacijo praznovanja 40-letnice jeseniške Svobode je prevzel Svet Svobod in prosvetnih društev občine Jesenice, ki je že izdelal program prireditve od 3. do 11. oktobra. — Pričetek praznovanja bodo naznanile godbe na pihala Svobod Jesenice, Javornik, Hrušica in Zlavoronica, ki bodo priredile v soboto popoldne v domačih krajih promenadne koncerte. Istega večera bo v Čufarjevem gledališču slavna akademija, na kateri bo razen odsekov Svobod jeseniške občine sodelovalo tudi Čufarjevo gledališče. Kulturne prireditve so bodo nato vrstile ves teden, za-

VADITELJSKI TEČAJ V ŠKOFJI LOKI KONČAN
 Škofja Loka, 13. septembra. — Danes je bil v Škofji Loki zaključen tečaj za vaditelje strelskih družin Škofje Loke ter Selške in Poljanske doline. Na tečaju so predavali najbolj izkušeni strelci in strelski funkcionarji Strelske zveze Slovenije. Ispite bodo tečajniki položali čez nekaj dni. Tovrstni tečaj je bil za ta predel Gorenjske zelo potreben, ker že več let primanjkuje sodnikov, vaditeljev pa doslej sploh še niso imeli. —an

Z ZASEDANJA ZS KZ PODNART
 V četrtek, 3. septembra je bilo v Podnartu 4. redno zasedanje združnega sveta Kmetijske zadruge Podnart. Razpravljali so o načrtu jesenske solve in pogodbeno proizvodnje za leto 1959-60. Glede na to, ker v radovljiški občini krijejo potrebe po kmetijskih proizvodih le s krompirjem in poznim sadjem, uvoziti morajo celo meso in mleko, čeravno so vsi pogoji, da bi jih pridelali v občini v zadostni količini, so za družniki potrdili oziroma sprejeli načrt ObLO Radovljica, ki za Podnart predvideva s pogodbeno proizvodnjo v letu 1960 27 ton prašičev bekonov, 21 ton telet, 48 ton goved, 20 plemenitih krav, 50 ha travnikov, 35 ha deteljšč, 20 ha krompirišč, 20 ha pšenice itd. Cilni sveta so živahno razpravljali tudi o skupni obdelavi zemlje v posameznih vaseh in o kmetih, ki so zemljo že ponudili v obdelavo KZ. Svet je zadolžil upravnika in UO, da izdelajo potrebna pravila — program, da bi omenjene želje zadržnikov lahko čimprej uresničili. C. R.

DRUGI KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA V LETOŠNJI SEZONI NA BLEDU
 Danes, 14. septembra zvečer, bo v hotelu Toplice na Bledu že drugi v letošnji sezoni koncert umetnih pesmi Slovenskega okteta iz Ljubljane. Prvič je letos gostoval na Bledu 18. junija, lani pa se je mudil omenjeni ansambel na Bledu trikrat. — Ta priljubljeni in svetovno znani slovenski pevski zbor je posredoval glasbeno kulturo že v različnih deželah sveta in povsod lepo uspel. —jb

ključna prireditev pa bo v nedeljo, 11. oktobra. Popoldne ob 11. uri bo koncert združenih godb na pihala pred jeseniško postajo, zatem pa zborovanje Svobodašev. U.

KLJUČNA PRIREDITEV PA BO V NEDELJO, 11. OKTOBRA. Popoldne ob 11. uri bo koncert združenih godb na pihala pred jeseniško postajo, zatem pa zborovanje Svobodašev. U.

Servisne delavnice

GLAVNA ŽELJA USTANOVITELJEV STANOVANJSKE SKUPNOSTI V ŽELEZNIKI
 V sredo zvečer je bil v prostorih Kmetijske zadruge v Češnjici zbor volivcev. Odbornik Mirko Adrbrožič je volivcem predlagal razpravo o ustanovitvi stanovanjske skupnosti. Volivci so živahno govorili o potrebah in delu te nove organizacije. Njihova stanovanjska skupnost zajema Železnice, Češnjico in Studeno. Zato je bil tudi v Železnikih sklican zbor volivcev, kjer so razpravljali o stanovanjski skupnosti in izvolili v svet tega organa 12 članov, medtem ko so 13 članov sveta izvolili na zboru volivcev v Češnjici. V svetu bo skupno 25 članov. Na zboru volivcev v Češnjici so zlasti govorili o servisnih delavnicah, ki naj bi jih osnovali v okviru stanovanjske skupnosti. Volivci, zlasti žene, so navajali predvsem potrebo po šivalnicah, pralnicah in drugih drobnih dejavnostih, ki bi lahko veliko pomagale zaposlenim ženam pri njihovem domačem delu. Na zboru volivcev je bil tudi tajnik občine Železniki ter referent za gospodarstvo, ki sta volivcem odgovarjala na mnoga vprašanja in dajala pojasnila o nekaterih problemih obrtne dejavnosti ter o možnostih, ki jih nudi stanovalcem njihova skupna organizacija — stanovanjska skupnost. —I. c.

Treba je izbrati glavni problem za uspešen zbor volivcev

Na lanskih volitvah v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino je bil v Republiški zbor proizvajalcev izvoljen tudi tovariš Anton Seljak. Razen na skupščinskih sejah sodeluje tudi v gospodarskem odboru Zbora proizvajalcev in je zato dobro seznanjen z različnimi vprašanji, ki zadevajo naš ekonomski razvoj. V bežnem razgovoru v tovarni Iskra, kjer je tov. Seljak zaposlen, ni bilo govora o ekonomskih vprašanjih, marveč o stikih z volivci.

»Prvič je prišel do izraza stik poslancev z volivci — je pripovedoval Seljak — januarja letos, ko so se vsi poslanci iz okraja zbrali na skupnem sestanku in se pomenili o zborovanjih z volivci. Slo je za tolmačenje nacionalizacije zemljišč na zazidalnih področjih in za razlago o novih ukrepih v kmetijstvu. Zbor volivcev v Iskri je bil takrat zelo živahen in dobro obiskan. Nekoliko slabše je bilo v Tiskanju, v glavnem pa so bili zbori volivcev-proizvajalcev po kolektivih zelo dobri.«

»Kolkokrat ste bili na zborih kot poslanec?«
 »Trikrat ali štirikrat. Ne spominjam se natanko. Vem, da smo ob taki priložnosti razpravljali z volivci o družbenem načrtu pa o občinskem proračunu itd. Zdal na jesen so predvideni novi zbori, kjer bomo poslanci ponovno prišli v stik z volivci.« K. M.

Čimveč samostojnosti osnovnim organizacijam ZK

IDEOLOŠKA DEJAVNOST V OBČINI KRANJ

Na seji ideološke komisije pri Občinskem komiteju ZKS v Kranju so pred dnevi ugotovili, da je bila ideološka dejavnost v zadnjem letu zelo razgibana. To velja zlasti v primerjavi s prejšnjimi leti. Od lanske jeseni do letošnjega poletja je bilo v vseh osnovnih organizacijah vrsta predavanj in drugih oblik ideološke vzgoje. Zlasti so bili povsod dobro obiskani študijski sestanki kjer so proučevali gradivo VII. kongresa ZKJ.

»Trikrat ali štirikrat. Ne spominjam se natanko. Vem, da smo ob taki priložnosti razpravljali z volivci o družbenem načrtu pa o občinskem proračunu itd. Zdal na jesen so predvideni novi zbori, kjer bomo poslanci ponovno prišli v stik z volivci.« K. M.

TE DNI PO SVETU

Jutri, 15. septembra, se bo v New Yorku pričelo letošnje zasedanje Generalne skupščine OZN. Sekretariat OZN je objavil seznam voditeljev delegacij, med katerimi je 52 znanjih ministrov, med temi pa sta dva predsednika vlad in trije podpredsedniki ter trije drugi ministri. Dnevni red zasedanja obsega doslej 63 točk, med njimi je razprava o poročilu generalnega sekretarja o delu Organizacije ZN, poročilo Varnostnega sveta, Ekonomskega in socialnega sveta in poročilo Mednarodne agencije za jedrsko energijo. Na dnevnem redu je tudi poročilo generalnega sekretarja o II. mednarodni konferenci Združenih narodov o miroljubni uporabi jedrske energije in poročilo Znanstvenega komiteja ZN, v katerem obravnavajo posledice radioaktivnega izžarevanja. — Posebna točka dnevnega reda bo posvečena tudi miroljubnemu izkoriščanju medplanetarnega prostora. Kot v preteklih letih bodo na zasedanju tudi letos pregledali korejsko vprašanje, in sicer na osnovi poročila komisije ZN za združitev in obnovo Koreje. Afriške in azijske dežele bodo verjetno zahtevale, da se na dnevni red vnese tudi vprašanje Alžira. — Na zasedanju Generalne skupščine bo verjetno govoril tudi predsednik Sovjetske zveze Hruščev, ki bo takrat na obisku v ZDA.

PLAN KOOPERACIJE V ŠKOFJELOŠKI OBČINI

350 ha krompirja in 83 ha intenzivnih pšenic

Po sklepu, ki so ga sprejeli na posvetovanju s predsedniki občinskih ljudskih odborov na OLO Kranj, bi morali vsi občinski ljudski odbori do 15. avgusta sprejeti plane kooperacije v kmetijstvu za leto 1959/60, ki jih bodo pozneje kot sestavni del vključili v občinske druž-

bene plane. Nekatere občine so se na te seje resno pripravile (Kranj, Škofja Loka), druge pa so sklep izvršile zelo formalno, niso se poglabile v problem proizvodnih kapacitet. Ali so proizvodne kapacitete izkoriščene ali ne? Ponekod ne vsklajajo svojih potrošnih potreb z možnostjo proizvodnih kapacitet. S specializirano in pogodbeno proizvodnjo bi bilo treba tako zaostri kritereje, da bi vsaka občina sama zadostila domači potrošnji kmetijskih pridelkov. Specializacija je mišljena predvsem v tem smislu, da bi povsod pospešili predvsem proizvodnjo tistih kultur, ki dobro uspevajo in dajo visoke hektarske donose. Kulture, ki so deficitne, bi kazalo opustiti.

OBRAZI IN POJAVI

AVTO-STOP

Se mar niste takrat, ko ste zamudili vlak ali autobus, jezili in jadjikovali? Čakati ste morali naslednjega, morda ste se celo vrnili domov. Toda naša mladina, zlasti študenti, znajo drugače: podajo se na cesto in z dvignjenim palcem zaustavljajo vozila ter prosijo za prevoz. Ta tako imenovani avto-stop se je v današnjem motoriziranem svetu zelo razbohotil. Ob cestah ne dvigajo palcev samo taki, ki jim je potovanje nujno, marveč tudi za razvedrilo. So taki, ki si zamislijo brezplačen izlet z avtostopom v daljne kraje. So celo taki, ki potujejo preko celih kontinentov ali celo okrog sveta samo z avto-stopom. Matilda je imela ondan skromnejšo željo. Bila je na Bledu. Jezero je bilo toplo in potem... Samo nesrečno snidenje z znanci in kratko kramljanje, ki ga že zavoljo bon-tona ne kaže zavreči... in že je bilo prepozno. Zadnji autobus je odpeljal. Kako domov v Kranj? Spraševala je, čakala, razmišljala. Navsezadnje se je odločila. Kmalu je bila na križišču pri Lescah. Tam je bilo več upanja. Mnogi avtomobili z domačimi in tujimi tablicami so hiteli mimo; morda iz inozemstva, morda iz Kranjske gore, poslovni ljudje, ki so se vračali z Jesenice itd. Matilda je dvigala palec roke, kolikor je mogla. Bila je prisiljena. Kako naj bi sicer prišla domov. In znoličo se je. Precej vozil je drvelo mimo. Končno, vendar! Sofer je prijazno ustavil. Poleg njega je sedel še en sopotnik. Prijazna sta bila in ji ponudila sedež. Kakšna sreča! Čez pol ure bo doma. Pozabila bo na smolo, ki jo je imela z avtobusom. Morda bo doma povedala zgodbo, morda tudi ne.

Škem odcepu. Sopotnika sta bila zgovorna in prijazna. Med kramljanjem je komaj utegnula opazovati, kako so v soju žarometov žvoignila mimo drevesa ob Naserjevi ulici, kako so se vozili mimo biš, se spustili po kratkem klancu navzdol. Prav, ko si je mislila, da se bodo spustili po brezjanskem klancu, je vozilo nenadoma zavilo v desno. Bili so na kolovozu, ki je vodil med polja. »Moram nekaj popraviti,« je dejal voznik, a drugi sopotnik, ki se sploh ni zmenil za vozilo in »okvaro«, je bil vse prijaznejši in gostobesednejši. Vozilo se je ustavilo. Sofer je zlezal izza krmila in se lotil »pokvarjenega« stroja. Ropotal je z orodjem, da ni bilo konca no kraja. Sopotnik je postajal zgovornejši, celo več. Matilda je v hipu opazila, da ji postaja neprijeten. Sklanjal se je k nji in ji dvoiril... Začel jo je gladiti po rokah, po ramenih, božati po lasih. Postajal je nasilen. Matilda se je umikala, dokler se ni znašla v kotu voza. Sopotnik je postal vedno bolj vsiljiv. V naglici je poiskala kljuko. Vrata avtomobila so se vdala in iznebila se je vsiljivih rok. Toda — planil je za njo, jo dohitel in... Ko ji je skušal zatisniti usta, da ne bi mogla klicati na pomoč, ga je močno ugriznila v roko. Napadalec je za trenutek odnehal. Tedaj ga je udarila v obraz in zbežala proti cesti. Ni ji sledil. Skrila se je ob cesti, dokler ni avtomobil z »uvidelnima« potnikoma utonil v temi. Bila je razburjena in ni slišala niti vozil, ki so drvela po cesti proti Kranju. Samota ji je ta trenutek gozila. Končno je našla drugo vozilo, se zgrudila na mehak sedež in se brez nevednosti pripeljala do Kranja. K. M.

V škofjeloški občini po smernicah prespektivnega plana gospodarskega razvoja v l. 1959/60 površin pod žiti ne bodo povečali. Jeseni bodo v pogodbeni proizvodnji posejali 83 ha s intenzivnimi in 66 ha s polintenzivnimi sortami pšenice. V planu kooperacije poudarjajo predvsem važnost pravilnega in zadostnega gnojenja kot pogoja za uspeh. Ni namreč vseeno, če pridelajo na 250 ha (toliko pšenice sejejo v občini) 60 vagonov pšenice, kot so jo pridelali še v letu 1957, ali 93 vagonov, kolikor jo po perspektivnem planu pričakujejo v letu 1961.

Plan kooperacije so v škofjeloški občini izdelali na podlagi tržnih viškov, razen plana proizvodnje pšenice, za katero klimatski in talni pogoji ne dopuščajo, da bi jo lahko proizvajali tudi za trg.

Plan za leto 1960 določa za škofjeloško občino 960.000 litrov mleka, 232 ton bekonov, 105 ton telet in 584 ton goved. Proizvodnjo kreme, ki je pogoj za izvršitev plana živinoreje, bodo organizirali na 1171 ha površin. Razen tega bodo na 108 ha posejali oves in na 76 ha ječmen, pogodbeno pridelovanje krompirja pa predvidevajo na 350 ha njivskih površin. A. T.

VREME

Za začetek tedna napovedujejo meteorologi dva do tri dni dežja z močno ohlajitvijo in s snegom nizko po gorah. Nato bo postopno zboljšanje in v prvih jasnih nočeh nevarnost slane, pozneje pa topleje.

TEKSTILNI CENTER JUGOSLAVIJE
 Združenje tekstilne industrije Jugoslavije je sprejelo predlog, po katerem naj bi se v Kranju ustanovila Tekstilni center. Gre za zgojbi center internatskega tipa, kjer bi usposabljali bodoči tekstilni kader. Taki centri za posamezne veje gospodarske dejavnosti so predvideni tudi drugod. V Sloveniji sta predvidena dva taka centra: v Ljubljani za gradbeništvo in v Kranju za tekstilno industrijo. Tekstilni center v Kranju naj bi, po predlogu, imel zmogljivost približno 40 do 50 udeležencev. V treh ali štirih mesecih naj bi se tu usposobili za določene poklice: za predenje in tkanje bombaževine in za predenje volne itd. Center bo vodila mednarodna organizacija dela, ki je tudi glavni iniciator ustanavljanja teh centrov. Čez nekaj let, kot predvidevajo, bi ta center postal splošna mednarodna ustanova, ki ne bi sprejemala zgolj slušateljev iz Jugoslavije, marveč tudi iz drugih dežel. Za ustanovitev tega centra je seveda treba poskrbeti potrebne prostore za učilnice, stanovanja, delavnice za praktični pouk itd. Zato bo o tem predlogu razpravljalo OLO na sedajnji seji. Če bodo sprejeli materialne obveznosti, bo tekstilni center začel posloovati 1. septembra 1960. —I. c.

LJUDJE IN DOGODKI

Na pragu »dogodka leta«

Uresničuje se tisto, kar bi še pred letom dni imeli za pravljico: sovjetski predsednik vlade Hruščov potuje preko oceana v ZDA. Kakor so objavili, se bo Hruščov s spremstvom mudil v gosteh pri ameriških gostiteljih od 15. do 27. septembra. Med tem časom se bo razgovarjal z vodilnimi ameriški državniki na čelu z Eisenhowerom ter se obenem seznanil z ameriškim načinom življenja, ko bo precejšen del obiska posvetil potovanju križem po ZDA.

Kdor išče zanimivosti v tem obisku, ta bi moral biti zadovoljen že s tem, da si hodita v goste predstavnika dveh nasprotnih držav. — Vendar pa lahko že zdaj pričakujemo, da bo ta obisk bogat tudi z drugimi privlačnimi drobcji. Ze sam sestav sovjetske delegacije je nedvomno zanimiv. Poleg predsednika vlade Hruščeva in neogibnega števila funkcionarjev je na spisku potnikov tudi vsa družina Hruščeva — soproga Nina Petrovna, hčeri Julija Nikitina in Rada Nikitina ter sin Sergej Nikitič. Med ostalimi spremljevalci pa lahko opazimo tudi luno znanega sovjetskega pisatelja Mihaila Solohova in njegove žene.

Toda upamo lahko s precejšnjo gotovostjo, da takšna prizadevanja ne bodo dajala ton temu pomembnemu obisku na ameriški celini. Saj se tudi v politiki velikih sil čedalje bolj zrcali realistično obravnavanje svetovnega položaja in se uveljavlja težnja po razgovorih. To se zlasti kaže v zadnjih potezah ameriške politike, predvsem pa je prišlo do izraza med nedavnim potovanjem predsednika Eisenhowera po zahodnoevropskih prestolnicah. Sovjetska zveza pa je že pred tem začela prikrejevati svojo politiko velike sile potrebam stvarnosti. Obisk Hruščeva onstran oceana bo tako doslej najvažnejši korak v uresničevanju novih sprememb v odnosih med obema taboroma. Zato lahko upravičeno rečemo, da smo na pragu »dogodka leta«.

MARTIN TOMAZIČ

Izdaja CP »Gorenjski glas«
 — Urejuje uredniški odbor
 — Direktor S. Boznik — Odgovorni urednik Vojko Novak — Tel. uredništva 476
 — Uprava 397 — Tekoči račun pri Komunalni banki v Kranju 607-70-135 — Izkajajo ob ponedeljkih in petkih — Letna naročnina 600 dinarjev, mesečna 50 din.

OBVEŠČEVALEC

šport - šport - šport - šport - šport

I. kolo republiške lige v rokometu

Po prvi poletapi

Mladost klonila pred slovenskim prvakom

Odred : Madost 33 : 27 (16 :-10)

Kranj, 13. septembra. — Na igrišču RK Mladosti je bila danes dopoldne prvenstvena rokometna tekma med ljubljanskim Odredom, ki je že pet let zapored republiški prvak, in domačo Mladost.

Sodniku Kovačevu iz Ljubljane in okrog 400 gledalcev sta se moštvi predstavili v naslednjih sestavah:

ODRED: Čušvar, Pavčič C. (1), Papež (11), Sever (7), Voska (3), Globokar (1), Čretnik (6), Cogurič (3), Juvan in Ovsenk.

MLADOST: Zavrl, Bevk, Reholf (1), Krampelj, Arh (4), Sotešek, Sladoje (1), Colnar (4), Petrič (11) in Polka (6).

Sodnik Kovačev se je sicer trudil, vendar je bilo videti, da je bil pri odločitvah nedosleden, zaradi česar je nekajkrat občutno oškodoval domačo moštvo.

Prireditelj pa bo moral v prihodnje bolj poskrbeti za markiranje igrišča — na današnji tekmi so morali narediti igralci sami. — Kazalo bi tudi uvesti rediteljsko službo, da se primer nesportnega izpada, kakor je storil to danes odon od nogometišev Mladosti, ne ponovi več!

D. R.

Mreža Triglava je ostala nedotaknjena

TRIGLAV : IZOLA 4 : 0 (1 : 0)

Kranj, 13. septembra. — Igrišče Triglava — Vreme sončno — Gledalcev okoli 400 — Sodnik Tavzes iz Ljubljane. Moštvi sta se predstavili v naslednjih postavah — Brezar, Stravs, Dolenc, Čebulj, Stular I, Strakar, Gajšek, Brezar I, Mihečič, Kraševc in Stular II. Izola: Lesjak, Gabrielčič, Novak, Juhin, Sorgo, Radovič, Muženič, Kovačič, Černe, Jakovič, Černe, Jakovič, Kren. — Strelci golov za Triglav: Mihečič v 4. minuti, v 48. in 57. minuti Kraševc in v 83. minuti Brezar I.

Začetni udarec so imeli igralci iz Izole, vendar ga niso izkoristili. Triglavovi igralci so vzel pobudo v svoje roke in skozi vso tekmo oblegali z nevarnimi strelci vrata gostov. Že v 4. minuti je Mihečič presenetil vratarja Izole in z glavo dosegel prvi gol. Do konca polčasa se rezultat ni izpremenil. V drugem polčasu je v 48. minuti Kraševc dosegel drugi gol in v 57. minuti še tretjega. Igra drugega polčasa ni bila zanimiva. Do konca tekme smo videli še lep gol Brezarja I, ki ga je z neubranljivim strelom dosegel iz kakih 25 metrov. Triglav je zmagal zaslužen. Sodnik Tavzes je sodil dobro. —

Turnir kandidatov na Bledu je doslej presenetil ves šahovski svet. Potek iger je povsem v nasprotju s predvidevanji. Velemojsterskih remijev ni, čeprav so se ljubitelji šaha miroljubnih borb najbolj bali. Doslej je bilo odigranih že 16 iger, vendar se jih je z delitvijo točke končalo le 5! In kaj bi lahko rekli o posameznih kandidatih po odigranem četrtem kolu?

Petrošjan si je že nabral točko prednosti, kar pa ni proti pričakovanju. Mladega sovjetskega velemojstra in letošnjega prvaka SSSR so že pred pričetkom turnirja šahovski strokovnjaki visoko uvrščali, nekateri pa mu napovedovali celo prvo mesto. Vprašanje je, če bo Petrošjan tudi še naprej tako zanesljivo zbiral točke in če mu bodo nasprotniki tudi tako popuščali kot doslej (Olafsson, Keres).

Benkő je vsekakor največje presenečenje turnirja. Vsi so mu napovedovali eno izmed zadnjih dveh mest, pa tudi sam je na Bledu naprej upravljal, če bo tudi zadnji nagraden. Toda z dosedanjo igro bi lahko imel tudi več kot samo 2,5 točke. Odlično se upira rutiniranim velemojstrom tudi mladi Fischer. Če bo še naprej v igrah tako podjeten, lahko poskrbi za največje presenečenje. Poleg dobre igre ima za to še dva pogoja — mladost in dokaj močno telesno konstitucijo.

Benkő je vsekakor največje presenečenje turnirja. Vsi so mu napovedovali eno izmed zadnjih dveh mest, pa tudi sam je na Bledu naprej upravljal, če bo tudi zadnji nagraden. Toda z dosedanjo igro bi lahko imel tudi več kot samo 2,5 točke. Odlično se upira rutiniranim velemojstrom tudi mladi Fischer. Če bo še naprej v igrah tako podjeten, lahko poskrbi za največje presenečenje. Poleg dobre igre ima za to še dva pogoja — mladost in dokaj močno telesno konstitucijo.

Benkő je vsekakor največje presenečenje turnirja. Vsi so mu napovedovali eno izmed zadnjih dveh mest, pa tudi sam je na Bledu naprej upravljal, če bo tudi zadnji nagraden. Toda z dosedanjo igro bi lahko imel tudi več kot samo 2,5 točke. Odlično se upira rutiniranim velemojstrom tudi mladi Fischer. Če bo še naprej v igrah tako podjeten, lahko poskrbi za največje presenečenje. Poleg dobre igre ima za to še dva pogoja — mladost in dokaj močno telesno konstitucijo.

REZULTATI

III. kolo: Keres — Talj 1 : 0 (v nadaljevanju), Petrošjan — Smislov remi (v nadaljevanju), Benkő — Fischer remi (v nadaljevanju), Gligorič — Olafsson remi (v nadaljevanju).

IV. kolo: Talj — Olafsson 1 : 0, Fischer — Gligorič 1 : 0, Smislov — Benkő remi, Keres — Petrošjan 0 : 1 (v nadaljevanju).

Stanje: Petrošjan 3,5, Fischer in Benkő po 2,5, Smislov, Talj in Keres po 2, Gligorič 1 in Olafsson 0,5 točke.

Nibče ni pričakoval, da bodo Smislov, Keres in Talj v prvih štirih igrah doživeli že po dva poraza! Trenutno imajo vsi le 50 %, kar je prav gotovo še večje presenečenje kot dobra igra Fischerja in Benkőja.

Gligorič nas je vse presenetil z dokaj slabo igro. Kaže, da se za vsako potezo zelo težko odloči, kot da tudi sam čuti, kako je njegova igra neprodorna. Toda tako naš »Gliga« začne skoraj vsak turnir, ob koncu pa vedno pristane na najvišjih mestih. Upamo, da bo tudi tokrat tako. Časa je še dovolj, saj je bil sedaj šele cilj prve poletape — vsak bo moral odigrati še 24 partij.

In Olafsson s svojo armado sekundantov (Johansson, Darga, Schmidt in Stalberg) Oklenil se je že na startu zadnjega mesta, kot da se noco izneveriti prerokovalcem. Toda, čeprav je fizično najbolj šibak in čeprav je čas tudi njegov sovražnik in kot tak zvest spremljevalec, bo prav gotovo še marsikomu prekrizal račune.

B. F.

Zadnji športni rezultati

I. zvezna nogometna liga

Dinamo : Radnički	2 : 0
Vojvodina : Crvena zvezda	1 : 0
Hajduk : Rijeka	4 : 0
Partizan : Velež	8 : 8

II. zvezna nogometna liga

Zagreb : Odred	4 : 2
Sibenik : Split	2 : 0
Elektrošport : Borac	2 : 3

Slovenska conska nogometna liga

Maribor : Ilirija	2 : 1
Triglav : Izola	4 : 0
Ljubljana : Nova Gorica	4 : 1
Rudar : Klavdivar	8 : 1

NOGOMET

Svoboda : Naklo 2 : 1 (0 : 1).

PORAZ ŠKOFJELČANOV NA JESENICAH

Jesenice, 13. septembra. — V košarkarski tekmi moških ekip Košarkarskega kluba Jesenice in Košarkarskega kluba Skofja Loka B so gostje danes zgubili z rezultatom 66 : 21 (64 : 17).

N E S R E Č E

POŽAR PRI GLOBOKEM

V četrtek dopoldne je prišlo ob železniški progi pri Globokem do požara. Do tal je pogorela železniška baraka, last Podjetja za vzdrževanje prog. Baraka je služila za shranjevanje orodja. Materialna škoda znaša 500.000 dinarjev. Vzrok požara ni bilo moč ugotoviti, sodijo pa, da so ga zanetle iskre lokomotive, ki je peljala tam mimo.

PREHITEVAL JE AVTOMOBIL

V četrtek, 10. septembra je prišlo na cesti III. reda Bled-Rečica do prometne nesreče. 24-letni motorist J. F. iz Medvod je nameraval prehiteti osebni avtomobil nemškega državljanca, pri tem pa je prežil smerno kazalo, ki je opozarjalo, da zavija avtomobil v levo. Motorist je trčil v levi bok avtomobila. Medtem ko sam ni utrpel telesnih poškodb, je bilo škoda na avtomobilu za okoli 6.000 dinarjev.

NESREČNO NAKLJUČJE

V petek, nekaj pred 14. uro so pripeljali v Zdravstveni dom v Kranju prof. B. R. iz Kranja. Po-

tem, ko je dežurni zdravnik ugotovil, da ima ponesrečenec poškodovan lobanjo, je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Do nesreče je prišlo na Cesti Staneta Zagarja. Gojence STTS I. O. je s kolesom podrl B. R. bolj zaradi nesrečnega naključja kot pa zaradi neprevidnosti. Vzrok za nesrečo je bila deloma tudi nepreglednost ceste, ki je je povzročil prihod tovornega avtomobila.

SMRT POD TOVORNJAKOM ZARADI NEPREVIDNOSTI

V petek, 11. septembra zvečer okoli 18.30 je tovorni avtomobil podjetja »Zvezda« Kranj na Savski cesti povozil učenca osnovne šole »Stane Zagar« Kranj Milana Debelaka. Učenec se je igral na domačem dvorišču, kjer so tedaj žagali drva, in nenadoma stekel na cesto, po kateri je tedaj privozil zgoraj omenjeni tovorni avtomobil, ga zbil in težko poškodoval. Milana so takoj prepeljali na polikliniko v Ljubljano, kjer pa je že okoli 21. ure podlegel poškodbam.

V Sloveniji: Na Jesenicah premija 800.000 dinarjev na štev. 162302, v Škofji Loki 100.000 dinarjev na štev. 513678, v Mariboru dva dobilka po 80.000 din na štev. 458188 in na štev. 518436 itd.

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 15. septembra

8.05 Oddaja za otroke; 9.00 S popevkami po Evropi; 10.10 Od valčka do calypsa; 10.35 Zname operne arije pojo naši solisti; 11.00 Za dom in ženo; 11.15 45 minut simfoniknih plesov in rapsodij; 12.15 Kmetijski nesveti — Ing. Milena Lekšan: Priprave za jesensko sajanje; 13.30 Sopranistka Zlata Gašperšič poje slovenske samospesve; 14.10 Zborovske skladbe Josipa Pavčiča in Marija Kogojca; 15.30 Nekaj opernih uvertur; 16.00 Novost na knjižni polici; 16.20 Zabavni potpourri; 18.00 Iz zbornika spominov; 18.20 Igrajo veliki zabavni orkestri; 18.45 Kulturni glasbni; 20.30 Radijska igra — Federico Garcia Lorca: Mariana Pineda; 22.15 Zabavni koktajl; 23.10 Igra trio Barney Kessel.

SREDA, 16. septembra

8.05 Klavir v ritmu; 8.35 Mladi pevci v preteklem letu 10.10 Italijanske in francoske popevke; 11.00 Igra ansambel Mojmir Sepeta; 12.00 Orkester Ljudske milice igra koračnice; 12.15 Kmetijski nesveti — Dr. Vlado Gregorovič: Pomankanje rudnik pri domačih živalih; 12.25 Prizori in arije iz italijanskih oper; 13.30 Zvonimir Ciglič: Prva simfonija; 14.05 Prijubljene popevke; 14.55 Fritz Kreisler: Staroirski napjev; 15.30 Schumann in Mozart; 16.00 Naši popotniki na tujem — Eva Paulin: Italija tako in drugače; 17.10 »Lepo mi poje črni kos«; 18.00 Modni kotiček; 18.45 Razgovori o mednarodnih vprašanjih; 20.00 Z II. festivala popevk Jugoslovanske radio-televizije v Opaljici; 20.55 Opera tega tedna; 22.40 Skladbe za 2 violončela in klavir.

ČETRTEK, 17. septembra

8.05 Oddaja za cicibane; 9.00 Ritmi Latinske Amerike; 10.10 Dva scherza in balada Fredericka Chopina; 11.50 Za dom in ženo; 12.00 Zvoki s ceter; 12.15 Kmetijski nesveti — Ing. Mihael Leonard: Prehrabena in zdravilna vrednost grozdja ter vina; 12.25 Pesmi iz tujih dežel; 13.30 Poje moški vokalni oktet zagrebške Opere; 15.30 Operetna in lahka glasba; 16.00 Iz svetovne književnosti — F. Kafka: Gladovalec; 16.20 Koncert po željah; 18.00 Reportaža; 18.45 Radijska univerza — prof. Branko Vesel: Materje dvijevo; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napjevov; 21.00 Dolgi pohod (iz sodobne alžirske književnosti); 22.00 Iz slovenske solistične glasbe.

PETEK, 18. septembra

8.05 Koncertni violonist Igor Ozim vam igra; 8.20 Naš podlistek — S. Maugham: Gologlavi Mehikanec — H.; 9.20 Stanko Premrl: Simfonietta; 9.45 Hammond orgle v ritmu; 10.10 Odlomki iz Thomasove opere »Mignone«; 11.00 Drobne orkestralne skladbe; 12.00 Otroci ozdravljajo; 12.15 Kmetijski nesveti — Ing. Jože Spanring: Več krme brez povečanja površin; 13.30 Arije iz slovenskih oper; 14.25 Radijska šola za nižjo stopnjo — Vinko Kuret: Zarota v gozdu; 16.00 Sporina reportaža; 16.20 Na vrtljaku zabavnih melodij; 17.05 Razgovor z volivci; 17.20 Petkovo glasbeno dopoldne; 18.00 Kulturna kronika; 18.15 Poje Doris Day; 18.30 Iz naših kolektivov; 20.00 Igra kvintet Jožeta Kampača; 20.15 Tedenki zunanje-politični pregled; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V KRANJU

Poročili so se: Anton Djordjevič, puškar in Vera Vencelj, uslužbenka; Aldo Brečević, delavec in Zora Oplanič, prešivalka; Božidar Valič, geometer in Karla Mrak, učiteljica; Janez ing. Kosirnik, gozdar in Breda Škerjanec, absolventka farmacije; Friderik Pogačnik, želez. kretnik in Ana Mežnarec, tov. delavka; Janez Gorjanc, mizar in Veronika Košnjek, tkalka; Anton Jerše, delavec in Marija Bergant, tkalka; Janez Gogala, tehnični referent in Slanislava Vehar, tovarniška delavka; Dušan Pirc, finomehanik in Marija Vertačnik, nameščenka; Jože Hrovat, barvar in Darinka Zbogor, tkalka; Rudolf Hoče-

nomske, zdravstvene, gostinske, gimnazije itd.). Kandidati morajo v prijavi navesti točen naslov in predložiti zadnje šolsko sprčevalo. Prijave vložite takoj, a najpozneje do 28. septembra 1959 na Oddelek za odrasle pri osnovni šoli na Koroški Beli.

Upraviteljstvo šole

R A Z P I S

Komisija za imenovanje in razrešitev direktorjev pri ObLO Zeleniki razpisuje mesto

U P R A V N I K A

Obrtnega podjetja kovinske stroke v Zelenikih

Pogoj za razpisano mesto je srednja strokovna izobrazba ali visoka kvalifikacija v kovinski stroki z večletno prakso na vodilnih mestih. Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosedanjega službovanja in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljejo do 30. septembra 1959 Komisiji za imenovanje in razrešitev direktorjev pri ObLO Zeleniki.

KINO

Bled: 15. do 17. septembra amer. film »PO SLEDI MORILCA«. Predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri. Radovljica: 15. septembra ob 20. uri ter 16. septembra ob 18. in 20. uri amer. barv. film »KAPETAN IZ KOPENIČAKA«.

Kino Duplica: Zaprt.

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA POROČILO O ŽREBANJU SREČK 174. KOLA, KI JE BILO 10. SEPTEMBRA V POZAREVCU

Srečke s končnicami	so zadele din
0	200
5800	10.200
14150	40.200
24250	40.200
70150	60.200
1	200
56931	40.200
83271	40.200
92311	40.200
371261	200.000
384701	200.000
52	600
322	4.000
442	2.000
0372	10.000
1202	20.000
85592	60.000
99712	60.000
162302	800.000
73053	80.000
114063	300.000
154393	500.000
410613	300.000
134	2.000
264	4.000
6614	30.000
9334	20.000
29464	100.000
99644	80.000
215994	200.000
85	400
545	2.000
348755	300.000
26	400
536	8.000
9856	10.000
5146	30.000
18436	80.000
67	800
57	1.000
347	2.000
368	2.000
788	5.000
13678	100.000
18768	60.000
27988	60.000
53498	40.000
58188	80.000
91628	100.000
99649	40.000
569209	400.000
717419	600.000
728119	1.000.000

V globoki žalosti sporočamo, da se je smrtno ponesrečil učenec VIII. razreda

MILAN DEBELAK

Pogreb bo v ponedeljek, 14. septembra 1959

Ravnateljstvo, učiteljski zbor in učenci osnovne šole »Stane Zagar«, Kranj

Sprejmamo več kvalificiranih moških delavcev starih od 20 do 35 let, ki imajo stanovanje v Kranju ali bližnji okolici in razpisujemo delovno mesto

KALKULANTA

Pogoj: srednješolska izobrazba.

Prošnjo za zaposlitev je treba vložiti pri kadrovskem oddelku tovarne gumijevih izdelkov »SAVA« KRANJ.

MALI OGLASI

Prodaj motorno kolo »Vespa« Hofman Meseršič v odličnem stanju. Cena po dogovoru. Jože Svojsjak, Zbilje 43, Smednik. V prejšnjem oglasu je bil napačno objavljen naslov. 4315

Prodaj 9 gramov zlata za zobe, garantirano 22-karatno. Jelenčeva 6, Primskovo, Kranj 4411

V torek, 8. septembra mi je bilo na Trati pri Velesovem zamenjano žensko kolo črne barve, znamke »Standards«. Prosim pošteno osebo naj ga proti nagradi vrne na naslov v oglašnem oddelku. Oseba je bila opazovana. 4420

Prodaj 1.000 komadov strešne speke (bobrovca). Senično 21, Križ. 4330

Sop ključev sem našel 9. septembra od Bistrice do Podbrezj. Lap, Posavec 18, Podmart. 4438

Prodaj novo športno moško kolo Epska s petimi prestavami. Ogled. Prelih, Sp. Duplje 44. 4439

Prodaj odlično ohranjen roller NSU Prima. Naslov v oglašnem oddelku. 4440

Ugodno prodaj motorno kolo znamke »ISSO« 125 ccm, oblika Vespe, dobro ohranjeno. Korišič, Mestni trg 36, Šk. Loka. 4441

Zamenjam enosobno stanovanje na Zlatem polju za dvosobno v bližini Kranja. Naslov v oglašnem oddelku. 4442

AVTOPROMET Kranj sprejme v službo več avtomehanikov, avtomobilskih inženjerskih ter sprevednikov. Nastop službe takoj, plača po dogovoru.

Ljudska knjižnica v Kranju je od 15. septembra 1959 odprta dnevno od 9. do 12. ure in od pol 15. do 18. ure. V četrtek, nedeljah in praznikih je zaprta. 4444

OBJAVE

VPISOVANJE V VEČERNO OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE V KRANJU

Pouk v višjih razredih osnovne šole za odrasle se bo pričel v Kranju 1. oktobra 1959. Vpisovanje bo v tednu od 21. do zaključno 26. septembra vsak dan od 8. do 12. ure ter od 16. do 18. ure, in sicer za kandidate, ki stanujejo na levem bregu Save na osnovni šoli Stane Zagar — Koroška cesta 13, za prijavitelnce z desnega brega Save pa na Osnovni šoli Lucijan Seljak v Stražišču. K vpisu prinese zadnje šolsko sprčevalo.

R A Z P I S

VPIS V ŠOLO ODRASLIH NA KOROŠKI BELI

Oddelek za odrasle pri osnovni šoli na Koroški Beli razpisuje vpis v I. in II. tečaj za šol. leto 1959/60. I. tečaj obsega snov 5. in 6. razreda osnovne šole, II. tečaj pa snov 7. in 8. razreda. Predavanja v vsakem tečaju trajajo 24 tednov.

Pogoji za vpis:

V prvi tečaj se lahko vpišejo štiri kandidati, ki so končali z uspehom 4. ali 5. razred osnovne šole (v izjemnih primerih tudi s končanem 3. ali 2. razredom). Ti kandidati bodo po uspešno dokončanem I. tečaju nadaljevali študij v II. tečaju in tako predelali celoten program osnovne šole.

Tisti kandidati, ki so z uspehom končali 6. ali 7. razred osnovne šole, se lahko takoj vpišejo v II. tečaj. Po uspešno dokončanem II. tečaju lahko nadaljujejo študij na vseh drugih šolah, za vpis v kate-oro je potrebna popolna osnovnošolska izobrazba (šole za kvalificirane delavce, za dosego višje kvalifikacije, razne tehnične šole, eko-

Napredek v mednarodnem avtomobilizmu

Dva nova majhna britanska avtomobila — Mini — Minor tovarne Morris predstavljata največji napredek v zgodovini mednarodnega avtomobilizma.

Ta dva nova avtomobila sta si popolnoma enaka, imata horizontalno položene 850 kubične motorje s prenosom na prednja kolesa in z brzino do 112 km na uro. Avtomobil je zelo cenen, saj je v Britaniji osnovna cena 350 funtov šterlingov, tako da je cenejši od nemškega Volkswagena, francoskega Renaulta in italijanskega Fiata, glavnih konkurentov v proizvodnji majhnih avtomobilov.

Ce vozi avtomobil neprekinjeno z brzino 80 km na uro, ne potroši več kot 4,5 litre bencina na 80 km. Nova modela bodo posebno podpravi ženske - šoferji. Avtomobila imata dovolj prostora za prtljago in potnike; na notranji strani vrat so globoki žepi, pred vozačem pa police za rokavice in druge drobnarije.

Parkiranje ne predstavlja nikakega problema. Avtomobila lahko parkirata tudi na najmanjšem prostoru v najbolj živahnem mestu. Lahko sprejme štiri odrasle osebe ali nekaj otrok namesto treh odraslih potnikov. Mini-Minor je v teh dneh odšel na poskušno pot okrog Sredozemlja. Njegova kolesa s premerom 25 cm bodo napravila 32.500.000 obratov, preden bodo ponovno prispela v Anglijo. Na tem krožnem potovanju bo Mini-Minor peljal skozi Belgijo, Avstrijo, Jugoslavijo, Bolgarijo, Turčijo, Sirijo, severnoafriško obalo, Španijo in Francijo.

Zemlja, fotografirana iz oddaljenosti 1000 km

Ameriško vojno zrakoplovstvo je prikazalo film, ki kaže zemljo snemano iz višine 1125 km. Film traja 11 minut in so ga snemali s kamero, ki je bila vgrajena v vrh medcelinske rakete »Atlas«. Posnetke so napravili 24. avgusta, kamero pa so našli dve uri po izstrelitvi rakete, ki je opravila pot 8.000 km.

...0673 naj takoj vzleti...

ANONIMNI JUNAKI NA JADRANU, KI IMAJO NALOGO, DA RAZEN IZVRŠEVANJA OSTALIH POZIVNIH, REŠUJEJO TUDI LJUDSKA ŽIVLJENJA — VSAK POZIV NAJPOGOSTEJE POMEJNI POHOD V BITKO, IN TO V ČASU, KO ODLOČAJO O ŽIVLJENJU IN SMRTI ZGOLJ MINUTE

Velike srebrne ptice, ki jih imenujejo letala — amfibije, z velikimi aluminijastimi plovcami namesto

je zvedel, da gre za nekoga dečka, ki so ga tik pred utopitvijo izveliki na kopno, a je poškodovan

Vodno letalo je poletelo na poziv s Hvara. V zraku odločajo o smeri leta. Treba je izbrati najkrajšo pot, ker je vsaka minuta dragocena. Potegnili so diagonalo na karti: na mestu nesreče bodo v desetih minutah. Pilota in mehanika skrbi samo eno vprašanje: ali bodo prispeli pravočasno (slika levo). V Starem gradu na Hvaru so meščani nestrpno pričakovali letalo (slika desno)

koles, se bleščijo na soncu in spominjajo na velike, utrujene galebe.

V kontrolni postaji je dežurni sinoptičar dobival najnovejše podatke za vremensko prognozo. Radiotelegrafist je pazil pri svoji postaji in prisluskoval oddaljene razgovore v etru. Nekaj mehanikov je bilo zaposlenih okrog nekoga letala in slišati je bilo prepirke o sinočni waterpolo tekmi. V spodnjem prostoru komandnega stolpa, urejenem v ličen klub, je sedelo pri čaši piva ali limonade nekaj pilotov. Pravkar so se razgovarjali o vsakdanjih stvareh, ko je prihitel dežurni in glasno zaklical: Nujni poziv s Hvara!

Vsak je pohitel na svoje mesto. Vse se je odvijalo hitro, disciplinirano, brez razgovorov. Kapetan

in ima notranjo krvavitev, da je treba pristati v Starem gradu na Hvaru in da je od njih odvisno,

Moderni podvig

Po devetnajstih viharjih dneh plovbe z malo jahto preko Atlantika je 71-letni Amerikanec švedskega porekla John Wendes dospel na cilj potovanja. Njegova jahta »Viking« je vsrkirana v švedskem pristanišču Göteborg.

Wendes je po poklicu inženir in se je že od rane mladosti navduševal za plovbo po morju. Svoj smel podvig je napravil šele v 71. letu starosti. V uspeh, da z dvojico prijateljev z malo jahto odpluje na potovanje preko Oceana in obišče svoj stari kraj, strokovnjaki niso verovali.

Na jahto so se vkrkali v novi Angliji in prišli do Irske v 19 dneh. Vreme je bilo strašno, toda jahta je skupno s posadko srečno prešla vse viharje in prispela na cilj popolnoma nepoškodovana.

Treba je poudariti, da je ta jahta, čeprav premajhna za preokceanske plovbe, zelo moderno opremljena. Ima odličan motor in razpolaga z najsoodobnejšimi navigacijskimi instrumenti. Kovinski deli so iz jekla, ki ne rjavi, jedra pa iz sintetične tkanine.

Ceprav je Wendes po poklicu inženir, je prav tako tudi izkušen pomorščak. V mladih letih je plul okrog Avstralije. Da bi videl Afriko, je preplul Indijski ocean. Bil je še otrok, ko so starši zapustili Švedsko, a kljub temu še danes dobro obvlada švedski jezik. Za plovbo preko Atlantika se je pripravil tri leta.

OTROCI, KI NE HODIJO V SOLO
Po nedavno objavljenih statističnih podatkih je danes na svetu skupno 250 milijonov nepismenih otrok. Blizu stanovanj teh otrok namreč ni šol.

ali se bo deček vrnil v materino naročje.

Pilot in mehanik sta s pristom pokazala diagonalo: najkrajšo pot. Hitrost hidroletala je bila vedno večja. Ze so preleteli otok Brač in nadaljevali let v pristanišče, nad vodno površino, kljub vetru, ki je pihal ravno nasproti njim. Prisebnost, izkušnost, znanje — vse to je združeno v čvrstih rokah in glej, amfibija je že na cilju, privezana k obali.

Posadka je hitro in nežno sprejela dečka, ki so ga že prinesli nasproti. Mali Milivoj je pravkar dajal prve znake življenja. To je prizor, ki ga je težko opisati, a se dogaja samo nekaj minut. Hidroletalo je že v zraku na poti proti Splitu. Na obali jih je že čakal sanitetni avtomobil, dečka so takoj prepeljali v bolnico in kmalu nato je posadka telefonsko izvedela, da je deček že izven nevarnosti.

Amfibije delajo iz dneva v dan. Dogaja se, da posadka v času leta opazi morske pse. — Takoj obvestijo kopalce o nesreči, ki jim lahko preti. Pogosto napravijo usluge ribičem. Ce vidijo jato tunov, prav gotovo tudi ribiči zvedo za ta dragoceni lov, zakaj dobro vedo, kako žalostno je, če so mreže prazne. V dneh, ko do osamljenih otokov ne more pripluti nobena ladja, piloti amfibija skrbe, da svetilničarji ne ostanejo brez hrane, a ladje in mornarji brez luči, ki jim kaže pot do oddaljenih pristanišč.

Poznajo jih tudi tisti, ki se skrivajo pred zakonom, a jim redko ubogajo. Niti v mračnih nočeh, ko skušajo tihotapiti blago, ne morejo pobegniti pred njihovimi budnimi pogledi.

Amfibije čakajo in so vedno pripravljene za polet.

„VESELICA“

Veselica je za človeštvo sila koristna stvar.

Ne verjamete?

Naj vam naštejemo samo nekaj dobrin, ki jih ta dobrodelna ustanova z veliko žlico nudi slehernemu državljanu? — Prosim!

1. Na veselici ima vsakdo možnost, da se, brez kakršnih večjih naporov, znebi odvečnega denarja, ki mu teži žep.
2. Na veselici je idealna priložnost, da s svojim prijateljem preizkusite vse najboljše vrste vina. Hitra in solidna postrežba vam omogoči, da za to ne potratite veliko časa. (Čas je zlato! Zavedajte se tega!)

3. Na veselici lahko spoznate svojo bodočo ženo ali moža. Punčko, ki vam je všeč, samo povabite na ples, odidete z njo na plesišče, in se tu z njo v miru domenite za dan poroke. Plesati namreč tako ali tako ne morete, posebno če igrata Avseniki.

4. Na vsaki veselici imate dovolj priložnosti, da pokažete bitjem nežnega spola svoje sposobnosti, telesne in duševne. Na primer: streljanje z rračno puško, ki nese nekoliko v levi zgornji kot — to morate vedeti, sicer ne boste mogli pokloniti dami lepega rdečega nageljna iz papirja ali petelinca, ki piska, če pihate vanj; ali tekmovanje, kdo je močnejši (bolj razumljivo in bolj slovensko bi temu rekli »pretepa«); s prijateljem lahko tudi stavite, kdo bo spil več vina ali kakšne druge podobne sladke kapljice (na naslednji dan in na ženo — če jo imate — pa na »mačka« takrat ne smete misliti, to pride tako samo po sebi!).

In tako dalje.

Skratka, veselica je res zelo koristna stvar!

Zalostno je le to, da najboljšim znanstvenikom doslej še ni uspelo ugotoviti, kdo jo je izumil. Brez dvoma je bil genij in pol! O njem pa nimamo nobenih podatkov: ne katera narodnost je bil, ne kdaj je živel, skratka: nič! Kakšna škoda!

Izumitelju veselice bi vsekar kazalo postaviti spomenik, tudi če bo za vse večje čase ostal anonimen. Če so postavili spomenik žabi, ki konec koncev ni nič drugega kot ostudna, nepomembna živalca, ki domuje v umazanih mlakah, zakaj se doslej še nihče od najbolj pametnih duhov našega planeta ni spomnil, da bi na človeku dostojen način ovokovili tudi tega genialnega izumitelja!

(Toliko o spomeniku samo za intermezzo!)

Poznamo več vrst veselice. Gasilske, zadržne, sindikalne, take, kjer igra »Priznani kvintet iz Zabje vasi«, in take, kjer igrajo Avseniki, veselice spretepom in veselice brez pretepa (te druge so bolj redke), take z vstopnino po 50 din in take brez vstopnine itd.

Na nekaterih veselicah popijejo 200 litrov vina, na drugih 2000. Neki naslednjega dne ugotovijo, da je bilo popitih 37 kozarcev in 23 steklenic, drugje pa, da je bilo ukradenih pet koles. Sicer so pa to malenkosti, o katerih ni vredno govoriti. Se vam ne zdi, da ne bi bilo niti najmanj koristno, pač pa sila škodljivo, pri ocenjevanju tako koristne ustanove za človeštvo, kot je veselica, biti malenkosten. To konec koncev tudi ni prav nič lepa črta v značaju vsakega posameznika!

P. P.

UNESCO o stanju prosvete na svetu

Več kot dve petini odraslega prebivalstva na svetu ne zna brati in pisati. Ta podatek so objavili v publikaciji Organizacije Združenih narodov za prosveto, snanost in kulturo.

Odstotek nepismenih na svetu se suče med 43 in 45 odstotki.

Najvišji odstotek je zabeležen v Afriki (80—85), nato sledo: Azija (60—65), Severna in Južna Amerika (20—21) in Evropa (7—9). Naj-

nižjo stopnjo nepismenosti so zabeležili na Švedskem. Po podatkih UNESCO v tej državi sploh ni nepismenih. Posamezni podatki so objavljeni samo za tiste države, v katerih je izvršen popis po 1945. letu, zaradi česar so ostale države s nizko stopnjo nepismenosti, kot n. pr. Danska in Velika Britanija, izzete.

V Združenih državah Amerike je zabeležen največji dotok v vi-

soke šole (2.918.212 študentov), nato sledi Sovjetska zveza z dva milijona 13.565 študenti. V Evropi je na prvem mestu Italija z 212.424 študenti.

Publikacija prinaša tudi zanimive podatke o tem, kaj ljudje najraje berejo. Britanci so n. pr. na prvem mestu kot brašci časopisov (573 primerov na 1000 prebivalcev), v Združenih državah Amerike pa 337 primerov na 1000 prebivalcev. Potrošnja časopisnega papirja v tej državi znaša 38 kg na prebivalca. Podatki prav tako kažejo, da so Britanci najslabši obiskovalci kinopredstav. Za njimi so Avstrijci, Kanadčani in Izraelci.

V ZDA pride na 1000 prebivalcev 892 radijskih sprejemnikov. V Evropi je po številu radijskih sprejemalnikov na prvem mestu Danska (380 aparatov na 1000 prebivalcev). Statistični podatki o razvoju televizije kažejo, da je največ televizorjev v ZDA (14 milijonov). V Latinski Ameriki je na prvem mestu Brazilija (350.000), v Aziji Japonska (419.000), v Evropi pa Velika Britanija (7.761.000).

ZAČETEK SEZONE v moskovskem Balšojem teatru

V začetku tega meseca je bila odprta nova, 164. sezona v moskovskem Balšojem teatru. Kot prvo predstavo so pripravili opero Mihaila Glinka »Ivan Susanjanc«.

Dogodek sezone bo prav gotovo opera Sergeja Prokofjeva »Vojna in mir«. Kot pišejo časopisi, so to delo pripravljali tri leta. Mnogo pišejo tudi o nekem modernem ba-

letu — »Spartakus« Arama Hačaturijana. Ta balet je poznan tudi v inozemstvu, ker je z njim baletna skupina Balšojeg teatra že nastopila na enem zadnjih gostovanj.

Kot vsako leto bodo pretežni del repertoarja izpolnila klasična dela, med njimi »Pikova dama« in »Lahodje jezera«, Petra Čajkovskega, nadalje Verdiejev »Othelo« in »Zlati petelin« Rimskega-Korzakova.

„Mlade lise“

V Italiji snemata mlada jugoslovanska igralka Gordana Miletić in Ivica Pajter (na sliki). Nastopata v filmu Leopolda Savonea, nekdanjega De Santisovega asistenta. Film ima naslov »Mlade lise« in opisuje življenje današnjih rimskih postopačev. Podobno bo filmu »Siromašni in tepie, to da bo v njem še bolj zajeta socialna tema.

ROMAN

II. del

62

Mimi Malenšek Konič

Dvorišče je bilo prazno in deček se je neopaženo iztihotapil v vigenca. Vrata so bila še zmeraj odprta na stežaj. Ustavil se je sredi vigenca, bil mu je všeč, ker je bil mnogo višji kot Hetorijev, v katerem je jeseni delal z očetom. Skozi nastajajoči mrak so medlo bleščala jeklena nakovala. Tonček je stopil k enemu in vzdignil težko kladivo. Z obema rokama je moral okleniti ročaj, komaj ga je mogel zavilhteti nad glavo. Čez dve, tri leta se bo že lahko poskusil z njim. Nič več mu ne bo treba čepeti zraven nakovala in obračati cajnov. Kmalu bo postal pravi kovač.

Bilo je čudovito, naravnost neverjetno, da bo poslej delal v tem visokem, velikem vigenču. Vsaj oče je rekel, da bosta delala tu, čeprav je dal svoja nakovala prepeljati k Rogovilcu. Delala bosta skupaj z očetom in nikogar več ne bo, ki bi ga smel po mili volji lasati in uhljati. Tonček je počenil zraven nakovala in si predstavljaj, kako bo očetu podajal in obračal cajne. Skrbno bo pazil, da bodo cajni ravno prav razžarjeni, v enakomernih presledkih jih bo poprijemal s kleščami, da se oče ne bo imel vzroka pritoževati. To bo veselo! Razen tega je bilo v vigenču še toliko reči, ki so ga mikale. Vstal je in si začel ogledovati razpostavljeno orodje. Jemal ga je v roke in gledal. Zdaj je to smel. V Hetorijevem vigenču mu je bilo prepovedano. Če je le malo pogledal množico različnih pil in svedrov, razpostavljenih po zatikih, že se je Hetori zadril nanj:

»Kaj pa stikaš? Še ukradel bi kaj, vražja zalega!«
Taki očitki so otroka boleli. Doma je imel nekaj orodja, ki mu ga je napravil oče. Navajen je bil skrbno paziti na te stvari. Oče mu je zmeraj zabičeval, naj ima svoje orodje v redu. Po orodju se spozna delavca.

Vzel je velik sveder za železo iz zatika, ga obračal in ogledoval od vseh strani, tudi luknjico je poskušal zvrutati v železno ploščo, potem ga je spravil nazaj. V vigenču se je povsem stemnilo, toda dečka ni bilo strah. Bilo mu je, kot da pozna vsak kot, vse je bilo znano in domače, čeprav je dopoldne prvič stopil vanj. Kljub temu pa se bo treba vrniti na Rogovilčev vrt. Mati je morabititi že odšla domov, ali pa tudi ne, ko so vsi tako dobre volje. Prijetno bi bilo še nekoliko posedeti na veselici. Morebiti sta tudi Kibova še zmeraj tam. Senčev Miha tudi, toda ta je pijan. Že ko je Tonček odhajal, je bilo Mihi slabo, oče mu je dal piti preveč vina.

Preden je Tonček utegnul oditi, so se skozi vrata potegnile tri temne postavé. Deček se je stisnil v mračen kot, da bi ga ne opazili. Ni prijeto, če te starejši zalotijo na kraju, kjer pravzaprav nimaš kaj iskati. Počeniil je za nakovalo in čakal, da bodo oni odšli. Da bi le ne zaklenili vigenca, ker bi potem moral prebiti v njem vso dolgo noč, ali pa razbijati in klicati, naj mu odpro.

Možje so se ustavili za vrati. Eden je stopil k ognjšču in razbrskal žerjavico. Tonček je spoznal Hetorijevga delavca Lojza. Onadva sta šepetaje vprašala:

»Ali bo zagorelo?«
»Bo. Oglje je še živo.«

Lojz je zajel z lopato žerjavico in jo podsul k lesenemu opažu. Zlokobno se je svetila v temi.

»V pol ure se bo opaž užgal...«
»Preden bodo opazili ogenj, bo vigenca zgorel.«

Eden se je pridrušeno zasmejal.
Tončka je vzdignilo izza nakovala. S široko razprtimi očmi je strmel preko vigenca, tja, kjer je pod opažem tlela žerjavica. Vedel je, kaj se lahko vsak hip zgodi. Žerjavica bo zažgala presušeni les in vigenca bo gorrel kot baklja! Ne da bi pomislil, kaj počenja, je stekel k opažu in kriknil na ves glas:

»Požigalci! Vigenca hočejo zažgati!«
Oni trije so presenečeni obstali, toda deček je bil že pri opažu. Z obema rokama je grabil žerjavico in jo metal po vigenču. Smrdelo je po tlečem lesu, stena se je začela užgati. Metal je, ne da bi čutil opekline, ki so mu mehurjasto stekle na dlaneh.

»Grošijev pankrt! Izdal nas bo!« je rekel eden.
Neka roka se je stegnila iz teme in zgrabila dečka za vrat. Močna pest ga je potegnila stran od opaža. Trhli les se je že užgal.

»Boš izdal, kaj?« je vprašal raskav moški glas.
»Požigalci!« je zatulil v odgovor Tonček. Zagnal se je v tistega, ki ga je držal, praskal, brcal, nazadnje se mu je z zobmi zagrizel v dlan. Tretji požigalec se je neopazno izmuznil. Pri Gašperinu se je odprlo okno in Dominik je zaklical v noč:

»Kaj je tam pri vigenču?«
»Požigalci!« je zavpil Tonček.
Lojz je segel v temi po železni drog in ga udaril čez glavo. Deček se je brez glasu sesedel.